

Eg havi ikki lovað tinginum at viðgera Veðranesfrágreiðing

Men eg lovaði tinginum, at SEV fór ikki í gongd fyrr enn ein kanning varð gjord av Veðranesi, sigur Eilif Samuelsen, landsstýrismaður í orkumálum

Herfyri setti SEV arbeiðið uppá vatnorkuútbýggingina í Eysturoynni í gongd. SEV hevur biðað eftir einum svari úr landsstýrinum, nú aftaná at Orkuráðið, Berdal og Elsam hava gjørt eina kanning og skrivað frágreiðing um alternatið Veðranes.

Vit hava her í Sosialinum roynt at lýsa hetta stóra mál frá fleiri síðum. Vit høvdu samrøðu við landsstýrismannin Annfinn Kallsberg, har hann m. a. segði, at hann einki visti um, at landsstýrið hevði avgreitt SEV-málið nú í november, fyrr enn hann hoyrði tað í útvarpinum. Hann helt tað vera logið, um Eilif Samuelsen einsamallur hevði avgreitt eitt so stórt mál, eisini sjálvt um talan í hesum fornum var um eitt reint avgreiðslumál.

Í blaðnum týsdagin høvdu vit eina samrøðu

við Klæmint Weihe, SEV-stjóra, ið segði, at hetta seinasta brævið frá landsstýrinum hevði als onga ávirkan á gongdina. Teir vóru so farnir í gongd á Eiði við ella uttan nokrum skrivi frá landsstýrinum. — Ti vit hava longu fingið tey neyðugu loyvin, sum hann málbar seg.

Avgreitt longu í 1982

Tað hevur eydnast okkum at fáa fatur á landsstýrismanninum í orkumálum, Eilif Samuelsen, og hava vit sett honum nakrar spurningar viðvíkjandi hesum stóra málinum.

Uppá fyrispurning um alt landsstýrið hevur umrøtt vatnútbýggingina aftaná, at Orkuráðið hevur sent sitt tilmæli og nú landsstýrið siðani hevur sent skriv til SEV um, at teir kunnu fara í gongd, sigur Eilif Samuelsen, at landsstýrið longu avgreiddi málið í juni 1982. Tá fekk SEV loyvi at fara undir útbýggingarætlanina í Eysturoynni. T. v. s. Eiði 1 og 3.

— Tá viðgjörði landsstýrið málið, og tað varð einmælt samtykt, tó treytað av, at SEV sjálv útvegaði sær øll tey neyðugu loyvin, sigur Eilif Samuelsen.

Hann visir á, at SEV so við og við hevur fingið hesi loyvi. Og viðari sigur hann:

— Siðani komu tankar fram í bløðunum, m. a. um, at ein útbýgging á Veðranesi var biligari og fór at geva meiri orku og hevði minni umhvørvisárin enn tann ætlaða útbýggingin hjá SEV.

Landsstýrið heitti tí á Orkuráðið um at kanna tann pástandin. Hetta var í januar mánað. Orkuráðið fór beinanvegin undir at gera hesa kanningina. Eg avtalaði tá við SEV, at teir skuldu ikki fara undir byggingina fyrr enn henda kanningin var liðug. Og hetta vóru vit samdir um.

Úrslitið av kanningini var greitt um ólavsekutið. Landsstýrið hevði so nakrar fundir bæði við SEV og Orkuráðið. SEV kom so við einum skrivi til landsstýrið longu fyrst í oktober. Meiningin var so, at SEV skuldi gera sínar kanningar út frá teirri nýggju kanningini, sum varð gjord, og so skuldu teir meta um tær ætlanin, teir høvdu. Hetta gjørdi teir og við tí skrivinum teir sendu vísa teir til frágreiðingina frá Orkuráðnum, Berdal og Elsam, um at tann búskaparlaga hollasta loysnin var at útbýggja Eiði C, og so at Veðranes 2b, t. v. s. við

Eilif Samuelsen orkumálaráðharri

ongari vatngoymslu — eisini hevði búskaparlaga fyrirmynd.

Viðari sigur Eilif Samuelsen, at hetta bert kundi verða framt, um reguleringsmøguleikarnir vóru loystir ádrastaðni. Tað skrivið frá SEV sendi landsstýrið til Orkuráðið til ummælis. Ummælið hjá Orkuráðnum kom 29. oktober, har teir svaraðu skrivinum frá SEV. Tað var so hetta skrivið, sum landsstýrið nú sendi viðari til SEV.

Einki nýtt

Eilif Samuelsen sigur viðari, at tað er einki nýtt í hesum skrivinum. Hann visir á, at einki nýtt er í tí niðurstøðu, sum Orkuráðið, Berdal og Elsam komu við. Hon var ein viðurkenning av teirri fyrstu ætlanini hjá SEV um, at tað, sum best lenti seg at útbýggja, var vestsíðan á Eysturoynni. Og tað var jú hetta, sum SEV upprunaliga søkti um loyvi at

fara undir.

Niðurstøðan hjá Orkuráðnum er eisini, at tað hevur vist seg at vera rætt at gera hesa útbýggingina, og tað er hetta sum landsstýrið hevur sent viðari til SEV. Landsstýrið visir í sínum skrivi til tær kanningar, sum eru gjørdar og til skriv frá Orkuráðnum og til skriv frá landsstýrinum til SEV í 1982. Og landsstýrið hevur annars ongur ádrar viðmerkingar í málinum.

— Merkir hetta, at tú hevur mettt SEV-málið á verandi støði sum eitt vanligt avgreiðslumál?

— Ja, so avgjort.

— Men nú sigur starvsfelagi tin í Tinganesi, Annfinn Kallsberg, í samrøðu við Sosialin, at hetta er so mikið stórt mál, at hinir landsstýrismennirnir áttu at verið tiknir við uppá ráð, áðrenn umsitingarlígi myndugleikin, t. v. s. tú, avgreiddi málið einsamallur. Hvarja viðmerking hevur tú til tað?

— Hetta er eitt reint avgreiðslumál. Kanningin er

gjord og hon er almanna-kunnigjerd. EG meini ikki, at nakað avgerandi nýtt er í henni, men hon hevur nakrar nýggjar tankar, sum eisini eru tiknir til eftirtekta.

Skulu brúka úrslit

— Men heldur tú ikki, at vandi er fyri, at SEV og Højgaard & Schultz arbeida viðari, júst sum teir alla tíðina hava ætlað og ikki taka hædd fyri teimum nýggju tankunum, tú her sipar til. Hevur nakar bundið teir til at taka hesi kanningarúrslit við inn í myndina?

— Jú, tí í skrivinum frá Orkuráðnum visa teir á tær kanningar, sum eru gjørdar fyri Veðranesleiðina. Har loysir tað seg at leggja tunnlarnar í 250 metra hædd. Og hetta eru teir í SEV eisini greiðir yvir. Og so visa teir á, at ein likandi kanning fyri tann norðara partin av Eysturoynni er ikki gjord. Men at Orkuráðið hevur verið inni á tí tankanum. Teir mæla tí til, at ein slik kanning verður gjord, áðrenn farið verður undir at gera tunnlarnar og at kanna, um tað búskaparlaga og tekniskt loysir seg at leggja tunnlarnar í eini slikari hædd, soleiðis at vatnið kann førast til eina turbinu omanfyri Eiðisvatn, og í Eiðisvatn og verður brúkt einaferð aftur at longur niðri.

Eilif Samuelsen sigur viðari, at givið er, at hesar kanningar verða gjørdar. Visir tað seg so, at tað er rætt at gera tað bæði búskaparlaga og tekniskt, so fer SEV sjálvandi at gera tað, tí teir hava ástuga fyri at fáa sum mest burturúr fyri so litlan kostnað sum gjørligt.

— Nú hevur verið nógv tosa um vatnorkuútbýggingina. Og fleiri eru tey, sum halda, at umhvørvið verður oyðilagt, um SEV fremur ætlanina. SEV er farið í gongd og merkir tað ikki, at hesi umhvørvisfólk eru skúgvad til viks einaferð med alla?

— Nei, tað vil eg so avgjort visa aftur, tí tað er einki projekt á Føroya landi nakrantíð, sum hevur verið kannað so gjølla sum hetta.

Brúka milliónir uppá umhvørvið

— Men hvussu ber tað so til, at tit ikki taka avleiðingarnar og hugsa meira um umhvørvið?

— Ætlanin við at spreingja tunnlarnar inn í fjallið istaðin fyri at grava veitir uttaná er eitt stig á leiðini at taka móttøðuna frá umhvørvisfólki til eftirtekta. Tað hevði verið so nógv biligari at grivið

Framhald av síðu 13

ar allastaðni í kommununi.

Skúlapatruljur

Skúlabørn ferðast ofta í flokki, og tí knipar at vera so ansin, sum vanligt. Tí hava royndir verið gjørdar við skúlapatruljum, sum skulu hjálpa børnunum tvørtur um vegin.

Hetta eydnast ikki serliga væl. Kanska tí at skúlapatruljurnar vóru tey stóru børnini, og akførin høvdu ikki nóg stóra virðing fyri teimum.

Áðrastaðni — til dømis í Onglandi — eru tað tilkomin fólk í hesum skúlapatruljunum. Har hava teir valt at lata pensionistar hjálpa skúlabørnunum tvørtur um veginar. Og hesar royndirnar hava eydnast stak væl.

Ein móguleiki hjá okkum er at royna tað sama. Her kundu ung og eldri aftur arbeitt saman.

Tey ungu fáa ein tryggari skúlaveg, og tey eldru gera gagn í samfelagnum aftur.

Ein loysn, sum báðir partar verða glaðir fyri.

Heðin Mortensen

